

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022)
635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022)
635-355

La № 4-3574-1702 din 05.08.21

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, 28

În procedura Curții de Apel Chișinău sa află în proces de examinare cauza nr. 10r – 1237/20 examinată în baza art. 313 CPP, în privința lui Tarnovschi Valeriu.

La data de 25 februarie 2021 a fost admisă cererea avocatului privind sesizarea Curții Constituționale.

În adresa dumneavoastră se expediază încheierea din 25 februarie 2021, privind sesizarea Curții Constituționale referitor la ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

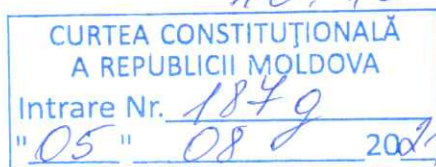
Anexă:

- 1) copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2021.
- 2) copia cererii privind sesizarea Curții Constituționale referitor la excepția de neconstituționalitate.
- 3) copia sesizării privind excepția de neconstituționalitate.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Morozan Ghenadie

102

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
MD 2004, Mun. Chișinău
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

103

I-AUTORUL SESIZĂRII:

1.Numele/Denumire- Tarnovschi

2.Prenume- Valeriu

6.Numele și prenumele reprezentantului- Denis Grecu

7.Ocupația reprezentantului- avocat

II – OBIECTUL SESIZĂRII:

2.1.Obiectul prezentei sesizări îl constituie exercitarea controlului constituționalității prevederilor art.186 alin.(1) Cod Procedură Penală, în redacția Legii RM, nr.100 din 26.05.2016, în vigoare 29.07.2016 care prevede că «termenul ținerii persoanei în stare de arest curge de la momentul privării persoanei de libertate la reținerea ei, iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive», în partea sintagmei:

«... iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive».

2.2.Prevederile legale nominalizate:

* *afectează în special dreptul-garanție al fiecărui individ de prezumție de nevinovație și a dreptului de a nu fi pedepsit până la condamnare în condițiile unui proces echitabil, libertatea individuală și siguranța persoanei sub aspectul interpretării excesive a modului de aplicare a măsurilor preventive sub formă de arest în contextul restrângerii neadmise de Constituție a drepturilor și libertăților fundamentale.*

* *fiind în contradicție cu art.4, 20, 21, 25, 54 a Constituției RM, art.6, 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, în vigoare la 3 septembrie 1953 (În vigoare pentru Republica Moldova din 12 septembrie 1997).*

105

III-CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

3.1. Prin Încheierea din 27.06.2018 a judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Strășeni, sediul central în privința lui Tarnovschi Valeriu, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin. (5) Cod Penal, a fost aplicată măsura preventivă - arestul preventiv pe un termen de 30 zile, *calculat din data reținerii învinuitului.*

3.2. Concluziile instanței la emiterea încheierii din 27.06.2018, privind aplicarea măsurii preventive:

3.2.1. *Instanța de judecată reține că după săvârșirea infracțiunii învinuitul a părăsit teritoriul localității unde domiciliază, el fiind negăsit, motiv pentru care prin ordonanță a fost dispusă aducerea silită a învinuitului care nu a putut fi executată din motivul lipsei la domiciliu, fapt confirmat și prin raportul organelor poliției anexat la dosar. În rezultatul măsurilor întreprinse, a fost dispusă anunțarea în căutare a învinuitului, fapt confirmat prin ordonanța procurorului Ana Gureu și a Fișei de pornire a dosarului de căutare anexate la demers. În context, instanța constată că învinuitul nu are o legătură durabilă cu baștină care l-ar determina să se abțină de la părăsirea localității unde domiciliază.*

3.2.2. *Cât privește riscul de a influența urmărirea penală și a afla adevărul instanța ia în considerație că în privința învinuitului există suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că acesta, fiindu-i cunoscute locurile aflării angajaților părții vătămate și a martorilor ce au fost sau urmează a fi audiați, ar întreprinde toate măsurile posibile întru a exercita presiuni, asupra acestora, circumstanțe care determină riscul de a fi distruse probe de către învinuit, având în așa mod posibilitatea reală, iar în consecință ar duce la tănuirea adevărului, eventual prin darea unor declarații neveridice sau modificarea declarațiilor, precum și comiterea față de aceștia și a altor infracțiuni pentru a ascunde faptele care i se incriminează.*

3.3. La data de 15.09.2020, apărătorul Denis Grecu a depus procurorului cerere cu privire la revocarea sau înlocuirea măsurii preventive - arestul preventiv aplicat în privința lui Tarnovschi Valeriu, invocând cu titlu de temei, *printre altele*, termen exagerat și disproporțional al măsurii preventive aplicate, atât sub aspectul situației faptice a speței, cât și din perspectiva neconstituționalității normei procedurale care reglementează modul de calculare a termenului măsurii preventive.

3.4. Prin ordonanța Procurorului în Procuratura raionului Strășeni, Ana Gureu din 22.09.2020, s-a respins cererea nominalizată pe motiv că, *în opinia procurorului, cererea dată este una neîntemeiată și nefondată, argumentele fiind identice cu cele invocate în cererea din 10.10.2019, care a fost respinsă prin încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 15.10.2019.*

3.5. La data de 12.10.2020, în ordinea prevăzută de art.299¹ CPP, avocatul Denis Grecu a depus, în interesele învinuitului Tarnovschi Valeriu, plângere către Procurorul General și Procurorului-Şef al Procuraturii raionului Strășeni împotriva ordonanței Procurorului din cadrul Procuraturii Strășeni, Ana Gureu din 22.09.2020, referitor la respingerea cererii privind revocarea/inlocuirea măsurii preventive.

3.6. Prin scrisoarea nr.6845 din 15.10.2020, avocatul Denis Grecu a fost informat de către Vitalie Bumbu, Şef-interimar al Secției secretariat, petiții și audiență a Procuraturii Generale despre faptul transmiterii plângerii adresate Procurorului General, pentru examinarea Procurorului-Şef al Procuraturii raionului Strășeni, astfel încât ambele

plângeri au fost examinate de către dl Aurelian Buzdugan, Procuror-adjunct al Procurorului-șef interimar al Procuraturii Strășeni.

3.7. Prin ordonanța din 22.10.2020, Aurelian Buzdugan, Procuror-adjunct al Procurorului-Șef interimar al Procuraturii raionului Strășeni a respins plângerea avocatului Denis Grecu în interesele învinuitului Tarnovschi Valeriu.

3.8. La data de 02.11.2020, de către avocatul Denis Grecu, în interesele lui Tarnovschi Valeriu este depusă Judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Strășeni, sediul Central o plângere prin care se solicită:

- *Anularea, ca fiind ilegală și nemotivată, a ordonanței Procurorului din cadrul Procuraturii Strășeni, Ana Gureu din 22.09.2020, cu privire la respingerea cererii depuse de către avocatul Denis Grecu privind revocarea/înlocuirea măsurii preventive aplicate în privința lui Tarnovschi Valeriu;*

- *Anularea, ca fiind ilegală și nemotivată, a ordonanței Procurorului adjunct al Procurorului-Șef interimar al Procuraturii raionului Strășeni, dl. Aurelian Buzdugan din 22.10.2020 cu privire la respingere plângerii avocatului Denis Grecu în interesele învinuitului Tarnovschi Valeriu împotriva ordonanței Procurorului din cadrul Procuraturii Strășeni, Ana Gureu din 22.09.2020.*

- *Înlăturarea ilegalităților constatate în legătură cu nesoluționarea cererii privind revocarea/înlocuirea măsurii preventive aplicate în privința lui Tarnovschi Valeriu;*

3.9. În cadrul ședinței de judecată din 18.11.2020, Denis Grecu, avocatul petiționarului, a depus și a susținut cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 186 alin.(1) CPP, în redacția Legii RM, nr.100 din 26.05.2016, în partea sintagmei: «... iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive».

3.10. Prin Încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 18.11.2020, a fost respinsă ca fiind *nefondată* cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate nominalizată, fiind atestat faptul că *prevederile contestate și anume art.186 alin.(1) CPP nu urmează a fi aplicate în niciun mod la soluționarea cauzei privind pretinsa legalitate sau ilegalitate a acțiunilor/inacțiunilor procurorilor.*

3.11. Ulterior, în aceeași zi, Denis Grecu, avocat, în interesele petiționarului Tarnovschi Valeriu, a depus o cerere cu privire la recuzarea judecătorului Judecătoriei Strășeni, sediul central, Neguriță Veaceslav, de la examinarea plângerii nominalizate, invocând faptul că judecătorul de instrucție a respins cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate nu ca una inadmisibilă, ci una neîntemeiată, soluția ce nu se încadrează în temeiurile prevăzute de Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, în final transformînd dreptul la apărare într-un remediu iluzoriu.

3.12. Prin Încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul central din 19.11.2020 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea cu privire la recuzarea Judecătorului Neguriță Veaceslav.

3.13. La 26.11.2020, avocatul Denis Grecu, a depus o cerere de examinare în lipsă, pe motiv că instanța de judecată, respingînd ca nefondată cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, a lipsit de orice sens dreptul la apărare efectivă a petiționarului, participarea avocatului devenind o formalitate.

3.14. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 27.11.2020, instanța a respins ca fiind nefondată plângerea avocatului Denis Grecu, depusă în interesele lui Tarnovschi Valeriu, în ordinea art.313 CPP, aceasta fiind adusă la cunoștință avocatului prin poștă la 01.12.2020.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII:

4.1. Pretinse încălcări:

A) Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21 Prezumția nevinovății

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 25 Libertatea individuală și siguranța persoanei

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sînt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(3) Reținerea nu poate depăși 72 de ore.

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult pînă la 12 luni.

- (5) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință motivele reținerii sau arestării, iar învinuirea - în cel mai scurt termen; motivele reținerii și învinuirea se aduc la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.
- (6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie dacă motivele reținerii sau arestării au dispărut.

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

B) Art.6 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, în vigoare la 3 septembrie 1953 (În vigoare pentru Republica Moldova din 12 septembrie 1997), în partea sa relevantă speței:

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

- 1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil...[] de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî ....[] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa...[]
- 2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.
- 3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :
  - a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa ;
  - b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale ;
  - c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer ;

C) Prevederile relevante ale Codului de Procedură Penală al Republicii Moldova, aprobat prin Legea RM, nr.122 din 14.03.2003:

Articolul 186. Termenul ținerii persoanei în stare de arest și prelungirea lui

(1) Termenul ținerii persoanei în stare de arest curge de la momentul privării persoanei de libertate la reținerea ei, iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive.

.....
4.2. Argumentele în sprijinul afirmațiilor privind pretinse încălcări ale Constituției RM:

4.2.1. Prin cerere adresată Procurorului din cadrul Procuraturii Strășeni, Ana Gureu, avocatul invinutului a cerut revocarea/înlocuirea măsurii preventive aplicate în privința lui Tarnovschi Valeriu, prin încheierea Judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 27.06.2018, fiind invocat, *printre altele*, termenul excesiv expirat după aplicarea măsurii preventive sub formă de arest, lucru admis doar în legătură cu aplicarea normei procesuale prevăzute de art.186 alin.(1) CPP, care reglementează modul calculării termenului măsurii preventive.

4.2.2. Astfel, potrivit art.186 alin.(1) CPP, *termenul ținerii persoanei în stare de arest curge de la momentul privării persoanei de libertate la reținerea ei, iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive.*

4.2.3. Analiza normei procesuale nominalizate în raport cu circumstanțele speței ne dă dovadă a unei neconstituționalități a acesteia în partea sintagmei «... *iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive*». Or, în esență, prevederile art.186 alin.(1) CPP sunt destinate garantării aplicării corecte a arestului și reglementării modului de calcul al termenului acestuia, scop atins prin prima propoziție a normei respective și care ulterior este denaturat prin a doua propoziție deoarece, de fapt, sintagma criticată institue un maratoriu la capitolul curgerii termenului de arestare, în funcție doar de faptul neizolării fizice a persoanei, lucru neprevăzut *în principiu* de normele constituționale.

4.2.4. Totodată, arestul presupune restrângere și a altor drepturi și libertăți constituționale, nu doar a libertății, cum ar fi dreptul la libera circulație. În cazul din speță, Tarnovschi Valeriu a aflat despre evenimentele dosarului anume datorită refuzului autorităților în eliberare cazierului juridic, act necesar pentru obținerea pașaportului nou al cetățeanului Republicii Moldova. Prin urmare, *de iure*, efectele arestului sunt aplicabile din data emiterii mandatului de arestare și nu din data reținerii persoanei, fapt care demonstrează că, în cazul din speță, măsura preventivă este valabilă din 27.06.2018 și, actualmente, menținerea ei vine în contradicție cu normele constituționale.

4.2.5. La efectuarea justiției, instanțele judecătorești, conform articolului 4 din Constituție, urmează să țină cont de obligativitatea de a aplica dispozițiile constituționale cu privire la drepturile și libertățile omului în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte, precum și de prioritatea reglementărilor internaționale față de legile interne, pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care Republica Moldova este parte.

4.2.6. Potrivit prevederilor articolului 27 din Convenția cu privire la dreptul tratatelor, încheiată la 23 mai 1969 la Viena, statul care este parte la tratatul internațional

110

nu are dreptul să nu îndeplinească obligațiunile prevăzute de acest tratat din motivul că ele contravin legislației naționale. Republica Moldova este parte a acestei Convenții și de aceea instanțele judecătorești, în cazurile în care legislația națională contravine actului internațional la care Republica Moldova este parte, sînt obligate să aplice dispozițiile acestui act internațional.

4.2.7. Astfel, conform art.5 alin.(1) al CEDO „Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale”.

4.2.8. Prezumția este mereu în favoarea eliberării. Ținând cont în mod corespunzător de principiul prezumției nevinovăției, instanțele judecătorești naționale trebuie să examineze toate circumstanțele de natură să afirme sau infirme existența unui interes public care ar justifica derogarea de la regula stabilită de către Articolul 5 și să le includă în deciziile lor cu privire la demersurile de eliberare din arest. În esență, Curtea este chemată să decidă cu privire la existența unei încălcări a Articolului 5 § 3 din Convenție pe baza motivelor aduse în aceste decizii. A se vedea, printre altele, Buzadji, precitată, §§ 89 și 91). Argumentele în favoarea sau contra eliberării nu trebuie să fie „generale și abstracte” (a se vedea Smirnova v. Rusia, nr. 46133/99 și 48183/99, § 63, ECHR 2003-IX (extrase)).

4.2.9. Potrivit art.25 alin.(4) din Constituție, arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult pînă la 12 luni.

4.2.10. Articolul 186 alin.(6) CPP prevede că, în privința aceleiași fapte și aceleiași persoane, arestul poate fi aplicat, pentru ambele faze ale procesului penal, pe un termen de cel mult 12 luni cumulativ, pînă la pronunțarea sentinței de către instanța de fond. În termenul de ținere a învinuitului, inculpatului în stare de arest se include timpul în care persoana: 1) a fost reținută și arestată preventiv.

4.2.11. Pornindu-se de la prevederile legale nominalizate putem constata că, în cazul duratei maxime a măsurii preventive sub forma de arest legiuitorul admite, prin lege organică, o reglementare mai detaliată a normei constituționale, deși fără a fi limitate excesiv drepturile și libertățile omului.

4.2.12. Totodată, în cazul calculării termenului măsurii preventive nominalizate care, potrivit art.25 alin.(4) din Constituție, are «...o durată de cel mult 30 de zile», legiuitorul admite o neconstituționalitate printr-o reglementare excesivă, avînd în vedere că permite calcularea acestui termen din data reținerii persoanei și nu din data aplicării arestului de către instanță, făcînd iluzorie garanția constituțională respectivă.

4.2.13. În opinia noastră menținerea măsurii preventive sub forma de arest preventiv nu poate avea loc pe un termen nedeterminat și nelimitat doar din cauza ca această măsură formal se aplică din momentul reținerii persoanei, fără a ține cont de durata maximă a aplicării arestului, prevăzută de art.25 alin.(4) din Constituție, coroborat cu art.186 alin.(6) CPP, precum și fără a ține cont de însăși esența, natura și scopul acestei măsuri preventive.

4.2.14. Astfel, conform art.186 alin.(2) CPP, perioada de ținere în arest a învinuitului, inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil, stabilit în funcție de complexitatea investigațiilor necesare pentru descoperirea adevărului și ținând cont de obligația de celeritate în soluționarea cauzei penale în care învinuitul sau inculpatul este

ținut în stare de arest, conform alin.(3), arestul se dispune pentru un termen de cel mult 30 de zile.

4.2.15. Mai mult ca atât, implimentarea regulei criticate de calcul a termenului de arestare nu poate fi justificată nici din punct de vedere a rațiunii, întrucât nimic nu îl împiedică pe procuror să solicite prelungirea arestului pentru persoana dată în căutare. În mod general, așa cum o cere inițial fără prezența bănuțului/invinuțului, atâta timp cât există necesitatea menținerii acestei măsuri, în interiorul termenului limită de 12 luni.

4.2.16. Pornindu-se de la prevederile legale nominalizate, putem afirma că calcularea termenului măsurii preventive sub forma arestului preventiv din data reținerii persoanei, fără a ține cont de scopurile legale ale acestei măsuri care se limitează la necesitățile obiective ale urmăririi penale (necesitatea creării condițiilor efective pentru administrarea și asigurarea probelor, evitarea dispariției bănuțului/invinuțului, etc.). echivalează cu o pedeapsă reală privativă de libertate care se aplică persoanei condamnate pentru realizarea altor scopuri penale (reeducare, prevenirea și sancționare). fapt care denotă afectarea în special a prezumției de nevinovație, a dreptului de a nu fi pedepsit pînă la condamnare în condițiile unui proces echitabil, libertatea individuală și siguranța persoanei și respectiv interzicerea restrîngerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, drepturile care sunt garantate prin Constituția RM (art.4, 20, 21, 25, 54) și Convenția Europeană pentru Libertățile Fundamentale și Drepturile Omului (art.6).

4.2.17. Important este și faptul că, datorită formulei legale de calculare a termenului de aplicare a arestului preventiv un act judecătoresc cu caracter provizoriu (mandat) devine practic constant, fiind aplicabil atîta timp cît persoana nu este reținută. fapt care indiscutabil face iluzoriu dreptul bănuțului/invinuțului de a cere revocarea/modificarea măsurii preventive, întrucât instanța, în lipsa unui acord al procurorului, nu va putea satesface cererea pentru a nu admite o contradicție cu actul judecătoresc definitiv și neexecutat al moment. Prin urmare, suntem în fața încălcării dreptului la un recurs efectiv garantat de art.13 al CEDO.

112

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII:

5.1. Reieșind din considerentele expuse, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția RM, art.4 alin.(1) lit.a), art.24 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din 13.12.1994, art.4 alin.(1) lit.a), art.39 din Codul Jurisdicției Constituționale, **solicităm:**

Efectuarea controlului de constituționalitate și declararea neconstituțională a prevederilor art.186 alin.(1) Cod Procedură Penală, în redacția Legii RM, nr.100 din 26.05.2016, în partea sintagmei:

«... iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive».

116

VI-DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII:

VII- LISTA DOCUMENTELOR:

VIII- DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA:

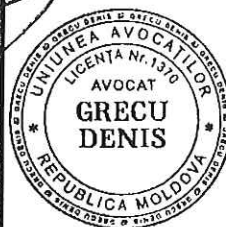
1/5

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Republica Moldova, Mun. Chișinău

Data 21.12.2020

Denis Greco, Avocat

Dosarul nr. 10r-1237/20
1-201138525-02-10r-07122020

140
Judecătoria Strășeni, (sediul Central)
Judecător: Negurița Veaceslav

ÎNCHEIERE

25 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Grefier

Cu participarea:

Procurorului

Avocatului

Gureu Ana

Zubco Serghei

Teleucă Stelian
Cecan Silvia și Moroza Ghenadie
Baluța Irina

Judecând în ședință de judecată închisă, în ordine de recurs, cererea avocatului Grecu Denis în interesele lui Tarnovschi Valeriu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, privind controlul constituționalității, a prevederilor art. 186 alin.(1) Cod de procedură penală, în redacția Legii Republicii Moldova nr. 100 din 26.05.2016 în partea sintagmei „...iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive”,

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

A C O N S T A T A T :

1. La 02 noiembrie 2020, avocatul Grecu Denis în interesele lui Tarnovschi Valeriu a înaintat plângere în ordinea art. 313 Cod de procedură penală împotriva ordonanței procurorului în Procuratura raionului Strășeni, Gureu Ana din 22.09.2020 privind respingerea cererii apărătorului cu privire la revocarea sau înlocuirea măsurii preventive – arestul preventiv și a ordonanței procurorului-adjunct al Procurorului-șef interimar al Procuraturii raionului Strășeni, Buzdugan Aurelian din 22.10.2020.

2. În cadrul ședinței de judecată din 18.11.2020, Denis Grecu, avocatul petiționarului, a depus și a susținut cererea prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 186 alin.(1) CPP, în redacția Legii RM, nr. 100 din 26.05.2016, în partea sintagmei: «... iar în cazul în care ea nu a fost reținută - de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive», cerere care prin încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 18.11.2020 a fost respinsă ca fiind nefondată.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Strășeni sediul Central din 27 noiembrie 2020, a fost respinsă ca fiind nefondată plângerea avocatului Grecu Denis în ordinea art. 313 CPP, în interesele petiționarului Tarnovschi Valeriu împotriva ordonanței

144

procurorului Procuraturii raionului Strășeni Gureu Ana din 22.09.2020 privind respingerea cererii apărătorului și a ordonanței procurorului șef interimar al Procuraturii raionului Strășeni Buzdugan Aurelian din 22.10.2020.

3. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, avocatul Grecu Denis în interesele lui Tarnovschi Valeriu a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Judecătoriei Strășeni sediul Central din 27 noiembrie 2020, înaintând concomitent și cererea privind transmiterea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 186 alin.(1) Cod de procedură penală, în redacția Legii Republicii Moldova nr. 100 din 26.05.2016 în partea sintagmei „...iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive”.

Autorul sesizării excepției de neconstituționalitate indică următoarele motive:

- prin cerere adresată Procurorului din cadrul Procuraturii Strășeni, Ana Gureu, s-a solicitat revocarea/înlocuirea măsurii preventive aplicate în privința lui Tarnovschi Valeriu, prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 27.06.2018, fiind invocat, printre altele, termenul excesiv expirat după aplicarea măsurii preventive sub formă de arest, lucru admis de procuror doar în legătură cu aplicarea normei procesuale prevăzute de art.186 alin.(1) CPP, care reglementează modul calculării termenului măsurii preventive;

- susține că potrivit art.186 alin.(1) CPP, termenul ținerii persoanei în stare de arest curge de la momentul privării persoanei de libertate la reținerea ei, iar în cazul în care ea nu a fost reținută - de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive;

- mai susține că analiza normei procesuale nominalizate în raport cu circumstanțele speței ne dă dovadă a unei neconstituționalități a acesteia în partea sintagmei «... iar în cazul în care ea nu a fost reținută - de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive.»;

- conform art.5 alin.(1) al CEDO „Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale”;

- prezumția este mereu în favoarea eliberării. Ținând cont în mod corespunzător de principiul prezumției nevinovăției, instanțele judecătorești naționale trebuie să examineze toate circumstanțele de natură să afirme sau infirme existența unui interes public care ar justifica derogarea de la regula stabilită de către Articolul 5 și să le includă în deciziile lor cu privire la demersurile de eliberare din arest. În esență, Curtea este chemată să decidă cu privire la existența unei încălcări a Articolului 5 § 3 din Convenție pe baza motivelor aduse în aceste decizii. A se vedea, printre altele, Buzadji, precitată, §§ 89 și 91). Argumentele în favoarea sau contra eliberării nu trebuie să fie „generale și abstracte” (a se vedea Smirnova v. Rusia, nr. 46133/99 și 48183/99, § 63, ECHR 2003-IX (extrase));

- potrivit prevederilor art.186 alin.(6) CPP, în privința aceleiași fapte și aceleiași persoane, arestul poate fi aplicat, pentru ambele faze ale procesului penal, pe un termen

102

de cel mult 12 luni cumulativ, până la pronunțarea sentinței de către instanța de fond. În termenul de ținere a învinuitului, inculpatului în stare de arest se include timpul în care persoana: 1) a fost reținută și arestată preventiv.

Astfel, menținerea măsurii preventive sub forma de arest preventiv nu poate avea loc pe un termen nedeterminat și nelimitat doar din cauza că această măsură formal se aplică din momentul reținerii persoanei, fără a ține cont de durata maximă aplicării arestului, prevăzută de art.186 alin.(6) CPP, precum și fără a ține cont de însăși esența, natura și scopul acestei măsuri preventive;

- conform art.186 alin.(2) CPP, perioada de ținere în arest a învinuitului, inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil, stabilit în funcție de complexitatea investigațiilor necesare pentru descoperirea adevărului și ținând cont de obligația de celeritate în soluționarea cauzei penale în care învinuitul sau inculpatul este ținut în stare de arest, conform alin.(3), arestul se dispune pentru un termen de cel mult 30 de zile;

- susține că calcularea termenului măsurii preventive sub forma arestului preventiv din data reținerii persoanei, fără a ține cont de scopurile legale ale acestei măsuri care se limitează la necesitățile obiective ale urmăririi penale (necesitatea creării condițiilor efective pentru administrarea și asigurarea probelor, evitarea dispariției bănuțului/învinuitului, etc.), echivalează cu o pedeapsă reală privativă de libertate care se aplică persoanei condamnate pentru realizarea altor scopuri penale (reeducare, prevenirea și sancționare), fapt care denotă afectarea în special a prezumției de nevinovăție și a dreptului de a nu fi pedepsit până la condamnare în condițiile unui proces echitabil, drepturile care sunt garantate prin Constituția Republicii Moldova (art.21) și Convenția Europeană pentru Libertățile Fundamentale și Drepturile Omului (art.6).

4. În cadrul ședinței de judecată în instanța de recurs, *avocatul Zubco Serghei în interesele lui Tarnovschi Valeriu* a solicitat admiterea cererii privind transmiterea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 186 alin.(1) Cod de procedură penală, în redacția Legii Republicii Moldova nr. 100 din 26.05.2016.

Procurorul Gureu Ana a solicitat respingerea cererii despre transmiterea la Curtea Constituțională a Republicii Moldova a sesizării privind excepția de neconstituționalitate înaintată.

5. Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de recurs consideră necesar de a admite cererea avocatului *Grecu Denis* în interesele lui *Tarnovschi Valeriu* privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, privind controlul constituționalității a unor prevederi la art. 186 alin.(1) Cod de procedură penală, în redacția Legii Republicii Moldova nr. 100 din 26.05.2016, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile ușoare pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa nonprivativă de libertate;

sentințele pronunțate de Curtea Supremă de Justiție; încheierile privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, adoptate conform prevederilor art.313; alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Potrivit art.441 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

În conformitate cu art. 7 alin. (3) Cod procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția RM, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Prin Hotărârea Curții Constituționale RM nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) s-a examinat sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 9 decembrie 2015, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova hotărând: În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

164

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1), lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

Conform prevederilor art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Instanța de recurs, verificând întrunirea condițiilor invocate în Hotărârea Curții Constituționale RM nr. 2 din 09.02.2016, în cererea înaintată de către avocatul Grecu Denis în interesele lui Tarnovschi Valeriu și stabilind întrunirea condițiilor menționate, a ajuns la concluzia cu privire la admiterea cererii privind sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității, a prevederilor art. 186 alin.(1) Cod de procedură penală, în redacția Legii Republicii Moldova nr. 100 din 26.05.2016 în partea sintagmei „...iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive”.

În baza celor expuse *supra*, în conformitate cu prevederile art. art. 7, 342 Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1), lit. a) și g) din Constituția RM, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Grecu Denis în interesele lui Tarnovschi Valeriu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate inițiată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

Se ridică excepția de neconstituționalitate privind controlul constituționalității, a prevederilor art. 186 alin.(1) Cod de procedură penală, în redacția Legii Republicii Moldova nr. 100 din 26.05.2016 în partea sintagmei „...iar în cazul în care ea nu a fost reținută – de la momentul executării hotărârii judecătorești privind aplicarea acestei măsuri preventive”.

Încheierea este irevocabilă.
Președintele ședinței

Judecător

Judecător

Teleucă Stelian

Cecan Silvia

Morozan Ghenadie

